

ПРІОРИТЕТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Доведено, що соціальна політика в Україні формується під впливом регіональних особливостей її областей. Розглянуто сукупність соціальних пріоритетів. Зазначено, що впровадження регіональної політики дозволить випробувати ефективність управлінських рішень, сформуванати цілеспрямовану соціальну політику.

Аннотация. Доказано, что социальная политика в Украине формируется под влиянием региональных особенностей ее областей. Рассмотрена совокупность социальных приоритетов. Указано, что внедрение региональной политики позволит испытать эффективность управленческих решений, сформировать целенаправленную социальную политику.

Annotation. Social policy in Ukraine is formed under the influence of regional features. A set of social priorities has been discussed. The introduction of regional policy has been indicated to allow to test the efficiency of managerial decisions, to form a purposful social policy.

Ключові слова: соціальна політика, регіональна політика, пріоритети соціально-економічного розвитку регіонів.

Актуальність проведення регіональної політики обумовлена напруженістю в суспільних відносинах, зростанням негативного впливу соціальних явищ, зниженням соціальної захищеності та громадянської безпеки. Це стимулює створення проблемних ситуацій та підвищує соціально-політичну нестабільність [1]. Пріоритети розвитку, що оголошуються державою, все більше наближаються до вирішення проблем у соціальній сфері.

Мета роботи полягає у визначенні основних пріоритетів регіональної соціальної політики в Україні.

Предметом дослідження є регіональна соціальна політика.

Основу нормативно-правового забезпечення стратегічного планування соціального та економічного розвитку регіону становлять Конституція України, Закони України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про стимулювання розвитку регіонів", "Про Державну програму економічного та соціального розвитку України на 2013 рік", Бюджетний кодекс, Податковий кодекс України, постанови КМУ. Принципи, мета та стратегічні завдання регіональної політики, механізм та етапи її реалізації відображені у "Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року".

Враховуючи те, що розвиток регіонів є багатовимірним і багатоаспектним процесом, необхідно розглянути його з точки зору сукупності різних соціальних та економічних цілей, проаналізувати критерії та показники соціально-економічного розвитку, та вплив багатьох факторів на оптимізацію державного управління. При цьому управлінські рішення мають найбільшу результативність та ефективність на регіональному рівні, адже це спричинить менші витрати та дозволить обрати найбільш перспективні напрями соціального реформування.

Алгоритм проведення пріоритетних напрямів регіональної політики наведено на рисунку [2].

Рис. Алгоритм проведення регіональної соціальної політики

Державна програма економічного та соціального розвитку України на 2013 рік виділяє такі пріоритетні напрями [3]:

Демографічна, сімейна, молодіжна політика. Протягом останніх років відбувається скорочення чисельності населення України через зниження народжуваності, збільшення смертності та міграції. Так, середня чисельність населення зменшилась з 45,87 млн осіб у 2010 році до 45,51 млн осіб у 2012 році [3]. З метою покращення ситуації уряду необхідно здійснити такі заходи: сформулювати позитивний імідж сім'ї, сприяти збільшенню кількості сімей, піклуватися про дітей-сиріт, надавати можливість оздоровлення та відпочинку для дітей.

Забезпечення зростання доходів населення, зменшення їх диференціації та ліквідація заборгованості з виплати заробітної плати є одним із основних завдань державної соціальної політики. Незважаючи на тенденцію збільшення темпів зростання базових соціальних стандартів (мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія, прожитковий мінімум тощо) протягом останніх років, продовжує залишатися значною кількістю сімей, які мають рівень споживання, що не набагато перевищує прожитковий мінімум. Відповідно до офіційних даних кожна четверта сім'я з дітьми, у якій усі дорослі працюють, належить до категорії бідних [4]. Для вирішення зазначених проблем необхідно створення законодавчих умов для детінізації заробітної плати, легалізації зайнятості та ліквідації заборгованості. Окрім цього, необхідно пам'ятати про різний рівень заробітної плати в столиці, адміністративних центрах та сільській місцевості. Тож визначення соціальних стандартів повинно бути на державному рівні, але регулювання проблем бідності та оплати праці – на місцевому.

Високі темпи економічного зростання можливі лише за умови гнучкого ринку праці та створення ефективних робочих місць, для чого необхідно вдосконалити трудове законодавство, підвищити якість зайнятості та покращити умови праці, адже близько 30 % робочих місць пов'язані з небезпечними та шкідливими умовами праці [3]. Раціоналізація структури зайнятості базується на поліпшенні якості робочої сили, розвитку її професійної мобільності, вдосконалення політики оплати праці. Кожен регіон потребує створення власної програми розвитку своєї території: підтримка підприємств, що знаходяться у кризовому стані, створення нових робочих місць у сільській місцевості (збільшення престижу роботи вчителя, лікаря), покращення умов праці для шахтарів та робітників промислової галузі.

Роль регіонів посилюється у розв'язанні соціальних проблем та зростання економіки. У 2012 році у 22 регіонах спостерігалось економічне зростання та нарощення виробництва продукції [4]. За рахунок цього підвищились доходи громадян, зменшилась кількість безробітних та відбулось покращення соціальних показників у цілому.

Отже, держава відіграє важливу роль у забезпеченні нових стандартів життя, проведенні соціальної політики та забезпеченні її нормативно-правовою базою. Але тенденція регіоналізації показала, що при перенесенні центру тяжіння реформ у регіони і формування при цьому необхідних заходів, відбувається орієнтація на потреби особистості [1]. При визначенні сфер та напрямків діяльності структурних елементів системи формується єдиний соціально-економічний простір регіону та враховуються конкретні регіональні особливості.

Наук. керівн. Мажник Н. А.

Література: 1. Бірюкова М. В. Переваги застосування регіональної соціальної політики в Україні [Електронний ресурс] / М. В. Бірюкова. – Режим доступу : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-1/doc/2/03.pdf. 2. Зинатуллина О. Н. Основы региональной политики [Электронный ресурс] / О. Н. Зинатуллина. – Режим доступу :

http://course-info.narod.ru/e-RegionalPolicy/data/3_1.htm. 3. Державна програма економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями діяльності на 2013 і 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.state-gov.sumy.ua/progr_2012.html. 4. Нові соціальні ініціативи. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=141697&cat_id=141685.